

prevzel v „bürger“-ministerstvu posel ministra za deželno obrambo in javno varnost. Ob enem je dobil za svoje zasluge veliki križ Leopoldovega reda. L. 1869. dné 17. aprila je postal Taafe definitivni ministerski predsednik. V Potockijevem ministerstvu, je sprejel dné 12. aprila 1870. posel ministra za notranje. Meseca novembra istega leta, ko je ministerstvo Potocki odstopilo, je cesar imenoval grofa Taafeja za deželnega namestnika v Inšpruku. Dne 16. februarja letošnjega leta je zopet cesar pozval Taafeja v Stremajerovo ministerstvo kot ministra notranjih stvari. Dr. Alojzij Pražak je bil rojen dné 21. februarja l. 1820 v moravskih Gradiščah, študiral v Olomucu in bil ondi tudi doktorjem premoviran. 1848 l. je bil voljen v moravski deželni zbor. L. 1861 ga je poslal deželni zbor moravski v državni zbor, kjer je ostal do leta 1863. Ko so se uvedle direktne državne volitve, je vstopil Pražak zopet v državni zbor. Dr. Florijan Ziemialkowski se je rodil dné 27. decembra 1817. v Berčovici na Gališkem. L. 1848 ga je poslalo mesto Lvov v avstrijski „reichstag“, leta 1861 pa je bil voljen v gališki deželni zbor in 5 let pozneje zopet za deželnega poslanca. Deželni zbor gališki ga je poslal dné 2. marca 1867 v državni zbor, a kmetske občine gališke so si ga izbrale za svojega zastopnika v deželnem odboru. Meseca majnika istega leta je bil imenovan za drugega podpredsednika v državnem zboru. Dne 31. majnika 1873. je vstopil v Auerspergovo ministerstvo kot minister brez področja. Karel pl. Korb-Weidenheim ml. je rojen dné 7. aprila 1836, in se je posvetil sprva vojaškemu stanu, a l. 1864 popolnoma kmetijstvu. L. 1867. ga je volilo česko veliko posestvo v deželni zbor in ta ga je poslal v državni zbor, kjer je ostal do l. 1878.

Julij baron Horst, generalmajor, je stopil prvokrat v javnost l. 1868, ko je kot sestavitelj zdanjega brambenega zakona zastopal kot vladni zastopnik zraven grofa Taafeja brambeni zakon v državnem zboru. Pozneje je bil tudi zastopnik v delegacijah. Leta 1873 ga je poslalo zgorenje-avstrijsko veliko posestvo v državni zbor. Julij grof Falkenhayn se je rodil dne 20. februarja 1828. On je bil večkrat poslanec v zgorenje-avstrijskem deželnem zboru. Grof Falkenhayn se je večkrat bavil z državnimi finančnimi vprašanji. L. 1874 je izdal knjigo, v katerej je dokazal, da bi se dalo v državi mnogo prištediti, ako bi bila ona urejena federalistično. Grof Falkenhayn nij bil nikdar prijatelj dozdanjega sistema. Emil vitez Chertek je rojen Kranjec, služil je početo v upravnih uradih na Hrvatskem in v Vojnej granici. Kakor se trdi, je on v finančnih stvaréh vešč. Zato je bil tudi poklican v finančno ministerstvo v oddelek za direktne davke. L. 1874 je bil sekcijski svetovalec, a pred kratkim je bil imenovan za pravega sekcijskega predsednika. Dr. Karel Stremayr je postal dné 2. februarja

1870 minister za nauk in bogočastje. On je bil minister pod Potockijem, Auerspergom in je zopet zdaj pod grofom Taafejem. Njega želimo se sedaj najbolj znebiti.

Gospodarske stvari.

Naša goveja živina.

(Iz ljutomerskega okraja.)

II. Ako smo že izvedili tele in ga krmili tako dolgo, da je postala iz njega krava ali bik, bode naša skrb, da ga vzdržimo v takšnem stanu, da bi imeli iz njega hasek. Kakšna krava pa bode najboljša za kmeta? Ta, koja je za mleko in meso; ona mora imeti toraj za našo domačo porabo obe lastnosti; samo za tiste kmete, ki so blizu večih mest, imajo prave mlekarice več vrednost, ker se mleko od njih precej spravi v denar. Mleka pa mesa ne moremo preveč zahtevati od krave, katerej polagamo samo le slamo, in sicer prav dolgo. Res žalostno je videti živinče spomladi, ako ga pusti po dolgem zimskem zaporu na čvrsti zrak. Rebra in kosti se mu dajo od daleč prešteti; sem ter tje se vidi še dolga dlaka, ki stoji kvišku, kakor ščetine, v njej pa mrgoli vse od nesnage in od uši, pa tudi ni drugače mogoče pri slami in slabi postrežbi.

Če pogledamo živinče jeseni, vidimo, da ima še zadovolj mesa, je popolnoma zdravo, to pa zapazimo na vsaki živali, n. pr. zajcu, jazbecu, miših itd. Vsaka žival namreč postane jeseni debela, kakor da bi znala, da bodo za njo prišli po zimi takšni časi, kjer ne bode imela hrane in bode morala živeti od svojega špeha in od svojega mesa. Tako je tudi pri naši goveji živini. Živina pride potem na zimo v temno ječo, ki jej pravijo hlev, tam dobi za klajo slame, ržene, tisto mora jesti, naj če, ali ne. Kaj od take krave hočemo imeti spomladi, mleko ali meso? Niti koža ni veliko vredna! Ako pa pride takšno živinče iz temnega hleva vun, pade na tla in ne more več na noge. To se je menda zgodilo marsikateremu posestniku letošnjega leta spomladi, zgubil je živinče, ki je imelo jeseni vendar nekaj vrednosti. Marsikteri se bode čudil in ne bode veroval, ako mu strokovnjak reče, da je njegovo živinče poginulo od lakote. Slama posebno ržena je najslabejša krma za živino. Ako pa gospodar nima druge klaje za njo in mora jej slamo polagati, naj jo vendar tako pripravi, da jo zamore živinski želodec prebaviti. Najboljša slama za krmo je ječmenova, vse druge vrste imajo menjšo hranilno vrednost. Vsak pameten gospodar pa vendar jo ne bode samo polagal, ampak pripravil krmo iz slame na sledeči način: ržena, ječmena, pšenična, ovsena, prosena slama se zmeša vkup, k temu pride še nekaj sena, detelje, grahorja; to vse se naj na drobno zreže in tako se polaga živini. S tem smo dosegli dvojno: prvič ne razmečemo preveč krme, in dru-

gič pripravili smo krmo tako, da jo more živinski želodec lahko prebavljati. Jako prilični za to rabo so rezni stroji z guilotino, ki se dobijo po ceni 48—60 fl. v skladišču strojev gospodarskih v Gradcu, za 5 ali 6 posestnikov zadostuje eden stroj.

Razun tega pa dobro bo, ako posebno jeseni, kedar se ima živina privaditi na suho krmo, ovo porezano krmo poparimo, da postane mehka. K temu moramo jej dati v napoj soli, brez katere, kakor vsaki zna, nobena hrana ne tekne; razun tega pa ima sol še to lastnost, da zabranjuje kisanje hrane v želodcu. Če pa še damo nekaj moke in otrobov v napoj, bomo si ohranili čez zimo močno, zdravo in lepo živino, ki nam bode spomladi vse plačala, kar smo po zimi za njo izdali. Vsak gospodar si zna lahko preračunati, koliko je izdal čez zimo za svojo govejo živino, ter bode našel, da že tisti, ki ga je dobil, je k malo toliko vreden, kakor ova hrana, ki jo je živini spolagal, razun mleka in telet. Poglavitna reč toraj za vsakega kmeta je, da udrži svojo živino čez zimo v tisteh vrednosti, katero je imela jeseni.

(Dalje prihodnjič.)

Kako grozdje skozi zimo do spomladi frišno ohraniti.

M. O tem priporočuje Dunajski časnik „Prakt. Landw.“ sledečo skušnjo, ktera, ko bi se potrdila, bi bila za vinogradarja preimenuitne važnosti. Pred nekimi leti je v Mendovi na Laškem nevihta in plaz pokončal velik kos vinograda, v katerem je grozdje že bilo skoraj dozorelo. Nekoliko trsov, ki so bili polni skoraj zrelega grozdja, je bilo posutih, tako da so celo zimo pod prstjo in kamenjem z grozdem vred zasuti ležali. Spomladi, ko so skozi zimo zasute trse zopet odgrebli, da bi jih v red postavili, bilo je grozdje na nekterih tako lepo in sveže, kakoršno je bilo jeseni. Ta prigodek je spravil vinogradnika na misel, da se more grozdje, ki še na trsu visi in se z prstjo pokrije, dolgo časa ohraniti. Zato je tisto leto jeseni takole poskusil to misel uresničiti. Dal je na nekaj uzvišenem, suhem prostora v vinogradu jamo izkopati 1.5 metra dolga in 0.75 metra široko blizo dveh trsov, ki sta polna še ne popolnoma zrelih grozdov visela. Vse listje je trsoma dal potrgati in trte, na kterih je grozdje bilo tudi na koncu prirezati. Na to je dal na izkopani jami poprečne palčice tako počez položiti, da so bile kakega pol metra od dna oddaljene in so tako neko mreževje čez jamo delale. Trsa je potem nagnil čez jamo in je dal trte z grozdem na te palčice privezati. Grozdje se nikjer ni zemlje dotikalo. Na to se je jama z deskami tako pokrila, da je bil ta pokrov strehi podoben, vendar pa, da so konci teh strešnih deskic čez jamine robe segali. Ko se je to zgodilo, je dal vse 50 centimetrov debelo s prstjo nasuti in prst dobro in trdno steptati. Tako se je ves zrak od grozdja zaprl. Tako je

prešla zima in ko so spomladi jamo odprli, našli so vse grozdje zdravo in sveže ali frišno, kakoršno je bilo jeseni poprej sred oktobra, ko so ga v jamo zagreblili bili. Samo na vsaki jagodi je visela kapljica vode, kakoršne so videti, ako pohleven dežek grozdje na trsu nekoliko porosi. To je skušnja, ki jo je laški vinogradnik naredil in ktero pripoveduje „Prakt. Landw.“ Vredno je, da tudi naši vinogradniki poskusijo in o svojem času „Slov. Gosp.“ poročati blagovolijo.

M. Kako ogrce iz drevesnic odganjati? Ogrci delajo po drevesnicah in drugih rastlinskih nasadih silno škodo. Da se ti škodljivci odženó, se priporočuje sledeči pomoček. K drevescem, ki so se prvič presadila, se okoli 3 centimetrov daleč od drevesca samega brž po presajanju pristavi prišpičen 35—40 ctm. dolg. 1.5—2 ctm. debel količek 20—25. centim. globoko v zemljo. Spodnji del tega količka, ki pride v zemljo, se naj poprej s premogovim katranovcem dobro pomaže. Duh katranovca je ogrcem zopern in tako se mest ogibljejo, na kterih ga kaj čutijo. Na isti način, kakor presajena drevesca, se dajo semiči v drevesnicah ogrčine škode varovati, da se v katran pomočeni količki poleg semenskih rilic, (brazdic) v zemljo v primerni daljavi vsak sebi postavijo.

Sejmovi na Štajerskem. 15. sept. sv. Ana v Slov. gor., Ivnik, Brašlovce, Gnas, sv. Janž pri Spod. Draubergu, Šmarije, Ruše, Rogatec, Zdole, Golobje, sv. Vid na Vogavi; 16. sept. Ljutomer; 18. sept. Gradec; 19. sept. Vransko.

Sejmovi na Koroškem. 15. sept. Gmind, Gradišče, sv. Jakob; 18. sept. Renveg; 21. sept. Drauberg doljni, Zgornja Bela; 22. sept. Mauten.

Dopisi.

Iz Grebenja na Koroškem. (Odgovor.) V 36. št. „Slovenskega Gospodarja“, zdihuje dopisnik iz našega kraja, kako hudo se s Slovenci pošolah dela in se pritoži, da je vse nemško in zopet nemško, in naposled otroci ne vedo ne nemški pa ne slovenski in da iz sedanjih šol pravi „trepí“ izhajajo. Temu se more odvrniti, da on naših šolskih zadev dobro ne pozna ali pa poznati neče. Slovencem se ne godi krivica, ker se tukaj od nekdanj, kar šola obstoji, otroci v obeh jezikih podučujejo. Ko je nova šolska postava na svitlo prišla, se je srenjski odbor poprašal, v katerem jeziku naj se tamošnji otroci podučujejo, in sklenilo se je, da v začetku v obeh jezikih, potem pa samo v nemškem. In tako se želje srenje dopolnujejo. Da šole naših krajev za tega voljo „trepí“ zapušajo, kakor dopisnik trdi, ni nemški jezik uzrok, ampak neredno obiskovanje tehstih. V naši okolici je znano, da je v Grebenji čez 200 učencev vsako leto, pa v desetih letih jih je le 9, pišem: „devet“ šolo zapustilo, kateri so celih 8 let toisto redno obiskovali.